

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pöli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 5. julija 1882.

Obseg: Kako slabim njivam hitro in vspešno pomagati? — Ali se smejo vsa pota skoz gozde prepovedati? — Kako kuretnino zdravo ohraniti. — Da se lampe ne kadé. — Kako se rodovitnost sadnega drevja povikša. — Gospodarske novice. — Naravoslovna črtica. (Konec.) — Spomini na veliko slavjansko romanje v Rim leta 1881. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Kako slabim njivam hitro in vspešno pomagati?**

Zeló zanemarjene njive, katere se dolgo niso gnojile, ali take, ki so več časa neobdelane ostale, ali take, pri katerih se je s preglobokim oranjem mrtvica izoral, se zboljšajo najnaravneje se ve da s tem, da se z živinskim gnojem prav bogato gnoje, ter se temu gnoju dodaja še družih umetno pripravljenih gnojil. — Toda tako ravnanje ni za naše razmere samo težavno, temveč za gospodarstva pri nas navadna tudi sila predrago, in razun tega se pri gnojenji in setvi, kakor je pri nas navadna, s takim boljšanjem njiv pri visokih stroških enako v rasti pospešuje plevel, kakor vsejano žito ali drugi sadež.

Teh neugodnosti ogniti se in si prihraniti visokih stroškov, svetuje neki kmetovalec, pri zgoraj omenjenih njivah samo v brazdo ali brazdico gnojiti in sejati oziroma saditi, rabiti pa le umetno pripravljene gnojila, ker tako ves porabljen gnoj samo vsejanemu žitu ali sadikam služi, se ga nič ne potratí v gnojenje škodljivemu plevelu, to postopanje tedaj na dve strani dobro služi. V ta namen priporoča omenjeni kmetovalec tudi poseben stroj, kateri gnoj in seme ob enem trosi, dalje zagotavlja dobrega vspeha, ako se porabi na hektaru 250 kil superfosfata.

Ali se smejo vsa pota skoz gozde prepovedati?

To vprašanje rešila je v posebnem slučaju ravnokar najviša upravna sodnija. — Od Lunz-a pri Gaminu pelje več steza do Lunskih jezerov in odkar ljudje pomnijo, hodila si je posebno mestna gospoda po teh stezah tje ogledavat naravne lepote onega kraja. Pred letom pa je grof Festetič, lastnik gaminske grajščine in tamošnjih gozdov, na eni teh stezách ukazal postaviti tablo z napisom, „da je z ozirom na lov za odločen letni čas prepovedano po teh stezah hoditi.“ Ker bi bilo po takih prepovedih konečno ptujcem v veliko škodo tamošnjega obrtništva — nemogoče si lepe kraje ogledovati ter bi se konečno kraja ogibali, naročila je občine lunška grofu Festetiču tablo v 8 dneh odstraniti.

Tožba o tej zadevi prišla je konečno pred najvišo upravno sodnijo in ta je spoznala: Pritožba grofa Festetiča je neutemeljena in se odbije. — V razlogih se navaja: Zaslišane priče so potrdile, da je omenjena pot, odkar ljudje pomnijo, služila javnemu prometu, da so po nji hodili sprevodi in da je po nji bila zveza med vami. Za taka pota in steze pa ne veljajo določila cestne postave, tedaj o tem ni imel razsojevati cestni odbor, temveč izključno v smislu §. 126 občinskega reda občinski odbor in v drugi instanci deželni odbor. Po izvedbah bila je ta pot javna, tedaj je bil po sklepu občinskega odbora župan popolnem opravičen, grofu Festetiču naročiti, da omenjeno tablo s prepovedjo odstrani ter je potem vsakemu na voljo dano, to stezo sploh rabiti.

Gospodarske izkušnje.

Kuretnino zdravo ohraniti,

priporoča se posebno za zimski čas, ko je kuretnina večidel zaprta, kurice pridno snažiti, nesnago redno odpravljati in v ta namen priporoča se kurico bodi-si lesen ali zidano večkrat z apnom beliti, ako se pa beljenju dodá še nekoliko karbolske kisline, pomaga pa belenje še posebno dobro odpraviti kuram škodljivi mrčes, ne pa, da bi to kuretnini kaj škodovalo.

Da se lampe ne kadé,

priporoča se sledeč, prav lahko rabljiv pripomoček: Doht za svetilnico namoči se v hudem jesihu in ko se zopet posuši, rabi se tako dobro, da od lučic ni ne dima ne smradú.

Rodovitnost sadnega drevja se povikša,

tako trdijo nekateri, posebno francoski sadjerejci, ako se drevju deblo in močnejše veje, ravno predno ima cveteti, ovije s slamnatimi vrvmi ali trstjem, toda vsaj sred meseca junija se mora to zopet odvzeti, ker bi bila sicer koža premehka in bi mrčes imel prelepo zatišje pod slamo.